

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στη διαδικασία διαβούλευσης με την υποβολή προτάσεων, σύμφωνα με την απόφαση της 65ης Συνόδου των Πρυτάνεων στο Ρέθυμνο και την απόφαση της Σύγκλητου του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων (συνεδρία 965/4-11-2010), υποβάλλουμε προς την πανεπιστημιακή κοινότητα και την ελληνική κοινωνία το παρακάτω σχέδιο προτάσεων, κωδικοποιώντας ορισμένες προτάσεις που έχουν υποβληθεί στην Πρυτανεία μαζί με άλλες που έχουν διαμορφωθεί στον ευρύτερο ακαδημαϊκό χώρο. Το σχέδιο αυτό θεωρούμε ότι περιλαμβάνει προτάσεις και κατευθύνσεις για γόνιμο διάλογο και προβληματισμό.

Οι θέσεις που διατυπώνονται δεν αποτελούν απάντηση στο κείμενο του Υπουργείου διότι, όπως αποφάσισε η Σύγκλητος, αυτό δεν αποτελεί τη βάση του διαλόγου. Με τις θέσεις προτείνεται ένα θεσμικό πλαίσιο που θα ανταποκρίνεται στα ουσιαστικά και υπαρκτά προβλήματα του Πανεπιστημίου.

Πεποίθησή μας είναι ότι η εκπαιδευτική και ερευνητική διαδικασία που πραγματοποιείται στα πανεπιστημιακά Ιδρύματα θα πρέπει να ανταποκρίνεται πλήρως στις σημερινές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και ως εκ τούτου επιβάλλεται ένας νέος και λιτός νόμος που θα επανακαθορίζει το θεσμικό πλαίσιο και θα αντιμετωπίζει προβλήματα που έχουν αναδειχθεί κατά τα τελευταία χρόνια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Οι προτάσεις της κυβέρνησης για αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπως προκύπτουν από το κείμενο προς διαβούλευση του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, καταρχήν, μια διαστρεβλωμένη εικόνα για το έργο που επιτελείται στα ελληνικά πανεπιστήμια, όχι μόνο δε διορθώνουν αλλά εντείνουν τις υφιστάμενες δυσλειτουργίες και δεν συντελούν στη βελτίωση του παρεχόμενου επιπέδου σπουδών και της ερευνητικής διαδικασίας. Επιπλέον, έμμεσα αποδίδουν στα Πανεπιστήμια ευθύνες που δεν τους αναλογούν. Το Πανεπιστήμιο έχει ευθύνη να παρέχει γνώσεις με αντίκρισμα, για να έχουν όμως και τα πτυχία αντίκρισμα στην παραγωγική διαδικασία, την αποκλειστική ευθύνη φέρει η Πολιτεία.

Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έχει εκδώσει ήδη το παρακάτω σχετικό ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στην υπ' αριθμ. 965/4 Νοεμβρίου 2010 Συνεδρία της, μετά από συζήτηση επί του «κειμένου διαβούλευσης για την έναρξη διαλόγου» του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων που κατατέθηκε από την Υπουργό κ. Α. Διαμαντοπούλου στην 65^η Σύνοδο Πρυτάνεων και αφορά αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αποφάσισε ομόφωνα τα ακόλουθα:

1. Το κείμενο των προτάσεων του Υπουργείου δεν αποτελεί βάση διαβούλευσης, όχι μόνον διότι δεν επιλύει τα προβλήματα του Πανεπιστημίου, αλλά τα επιδεινώνει περαιτέρω, οδηγώντας το σε επικίνδυνες ατραπούς. Η Σύγκλητος θεωρεί ότι με το κείμενο αυτό παραβιάζονται θεμελιώδεις ακαδημαϊκές αρχές, όπως ο δημόσιος χαρακτήρας του Πανεπιστημίου και το αυτοδιοίκητο, ζήτημα που -εκτός άλλων- εγείρει σοβαρά ζητήματα συνταγματικότητας. Πραγματική βάση συζήτησης θα αποτελούσε η διασφάλιση του δημόσιου χαρακτήρα και η πλήρης κατοχύρωση της αυτοδιοίκησης των Πανεπιστημίων.
2. Η Σύγκλητος εκφράζει την έντονη αντίθεσή της για τις αλλεπάλληλες περικοπές στη δημόσια χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου που αυξάνουν τον κίνδυνο της υποβάθμισης του διδακτικού και ερευνητικού έργου και απειλούν το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της ανώτατης εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα μεταθέτουν το κόστος των σπουδών στους φοιτητές και τις οικογένειές τους. Κατά συνέπειαν απαιτεί από την κυβέρνηση να μην ισχύσει η υποχρηματοδότηση του Πανεπιστημίου και να υλοποιηθούν πλήρως οι υποχρεώσεις της κυβέρνησης, σύμφωνα με τις προγραμματικές συμβάσεις που έχει υπογράψει.
3. Επισημαίνει ότι η λειτουργία του Ιδρύματος τίθεται σε άμεσο κίνδυνο από τις ελλείψεις σε υποδομές, ακαδημαϊκό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, καθώς και από την απουσία μιας σταθερής και αξιόπιστης πολιτικής υποστήριξης της έρευνας.
4. Σε ότι αφορά στις σπουδές η κατάργηση του πτυχίου σε επίπεδο Τμήματος και η αντικατάστασή του από φακέλους προσόντων που δεν αντιστοιχούν σε επαγγελματικά δικαιώματα, συρρικνώνει τον ακαδημαϊκό χαρακτήρα του πτυχίου και υποβαθμίζει την ισχύ του στην αγορά εργασίας.
5. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων αποκρούει τα φαινόμενα συκοφάντησης του Δημοσίου Πανεπιστημίου που κλιμακώνονται καθημερινά μέσα από επιλεγμένα αρνητικά δημοσιεύματα και στοιχεία, που προέρχονται και από το ίδιο το Υπουργείο και καλεί την κυβέρνηση να εγκαταλείψει κάθε σκέψη για κατάθεση νόμου με το πλαίσιο που ανακοίνωσε.
6. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων θα επεξεργαστεί και θα καταθέσει στο προσεχές διάστημα δικές του προτάσεις που αφορούν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων λειτουργίας του, με γνώμονα τη δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση και με όρους δημοκρατίας και ακαδημαϊκότητας, συνεχίζοντας να υπηρετεί με υπευθυνότητα και προσήλωση την ακαδημαϊκή και κοινωνική αποστολή του.

Στο πλαίσιο των παραπάνω θα οργανωθεί ειδική εκδήλωση -ανοικτή συζήτηση στη Συνεδρία της Συγκλήτου στις 25-11-2010, ενώ θα ακολουθήσει η διοργάνωση ημερίδας στην πόλη των Ιωαννίνων, όπου θα παρουσιασθεί το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου, καθώς και η προσφορά τους στην ελληνική κοινωνία.

Τέλος, ανοίγει ειδική διεύθυνση στο διαδίκτυο, όπου θα καταχωρίζονται όλες οι προτάσεις συλλογικών οργάνων του Ιδρύματος και μελών της Πανεπιστημιακής κοινότητας, και οι οποίες θα συμβάλουν στη συνολική διαμόρφωση των προτάσεων του Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Πρυτανεία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων θεωρεί ότι τα ΑΕΙ έχουν ανάγκη από ένα ουσιαστικό και λιτό Νόμο-Πλαίσιο που θα εξασφαλίζει σταθερό θεσμικό πλαίσιο για την αποτελεσματική λειτουργία των ελληνικών Πανεπιστημίων. Ένας νέος Νόμος απαιτείται κατ' ελάχιστον να εμβραθύνει τη θεμελιακή συνθήκη της ακαδημαϊκής ελευθερίας στην εκπαίδευση και την έρευνα, να προστατεύει το αυτοδιοίκητο των ΑΕΙ, να διασφαλίζει το δημόσιο χαρακτήρα τους και να αναγνωρίζει την ανώτατη και δωρεάν παιδεία ως δημόσιο αγαθό. Τα μη προβλεπόμενα από το θεσμικό πλαίσιο καθορίζονται από τον εσωτερικό κανονισμό που συντάσσει και εγκρίνει το κάθε ίδρυμα.

1. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΑ ΑΕΙ

Η πανεπιστημιακή παιδεία αποτελεί αδιαπραγμάτευτο δημόσιο αγαθό που προσφέρεται, σύμφωνα με την επιταγή του Συντάγματος, δωρεάν. Το δημόσιο Πανεπιστήμιο πρέπει να διευρύνει τη φυσιογνωμία του ως πνευματικό ίδρυμα, στους κόλπους του οποίου (ανα)παράγεται η γνώση με τρόπο κριτικό χωρίς να εξαντλείται στο στενό ορίζοντα της επαγγελματικής κατάρτισης.

Τα Α.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα και αποτελούνται από Σχολές, Τμήματα, Τομείς, Εργαστήρια, Κλινικές, Ερευνητικά Κέντρα, και λοιπές Μονάδες, οι οποίες συνιστούν τις ακαδημαϊκές μονάδες κάθε ιδρύματος.

Η ακαδημαϊκή λειτουργία των Α.Ε.Ι. περιλαμβάνει το ερευνητικό και διδακτικό έργο, τα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών που παρέχονται από τις ακαδημαϊκές μονάδες κάθε ιδρύματος και τη λειτουργία των αρμόδιων μονοπρόσωπων ή συλλογικών οργάνων που λαμβάνουν αποφάσεις για τα θέματα αυτά.

Ανώτατο συλλογικό όργανο αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ είναι η **Σύγκλητος**.

Η Σύγκλητος αποτελείται από τις Πρυτανικές Αρχές (τον Πρύτανη και τους Αντιπρυτάνεις), εκπροσώπους των άλλων υποψηφίων πρυτανικών σχημάτων κατ' αναλογία των εκλογικών αποτελεσμάτων, τους Κοσμήτορες των Σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε τμήμα, δύο εκπροσώπους των

μεταπτυχιακών φοιτητών, έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Εκπαιδευτικού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.), έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και έναν εκπρόσωπο του διοικητικού προσωπικού.

Στη Σύγκλητο συμμετέχουν, επίσης, εκπροσωπούνται εκ περιτροπής όλες οι βαθμίδες των μελών ΔΕΠ σε αριθμό ίσο προς το ένα τρίτο (1/3) των Τμημάτων του Α.Ε.Ι., ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του έξι (6).

Το ειδικό σώμα εκλεκτόρων για την εκλογή Πρυτανικών Αρχών συγκροτείται σύμφωνα με την παράγραφο 1, του άρθρου 8, του Ν.3549/2007, όπως κάθε φορά ισχύει και απαρτίζεται από: (i) τα μέλη ΔΕΠ, (ii) τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, (iii) τα μέλη του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.), τα μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και το Διοικητικό Προσωπικό. Σύμφωνα με το νόμο, **κατοχυρώνεται πλήρως η καθολική ψηφοφορία** και για τις τρεις κατηγορίες εκλεκτόρων της πανεπιστημιακής κοινότητας που ψηφίζουν η κάθε μία στη δική της κάλπη. Το συνολικό ποσοστό του κάθε υποψηφίου είναι το άθροισμα των ποσοστών που παίρνει από την κάθε κατηγορία, τα οποία σταθμίζονται με το **συντελεστή βαρύτητας** της ίδιας κατηγορίας εκλεκτόρων. Ωστόσο, ο συντελεστής βαρύτητας κάθε ομάδας σταθμίζεται με το ποσοστό συμμετοχής των μελών της στις εκλογές.

Παράλληλα με τα ανωτέρω, στο κεντρικό επίπεδο διοίκησης συμβάλλουν σήμερα, με συχνά ουσιαστικό, οργανωμένο και συντονισμένο τρόπο μια σειρά από Επιτροπές, «Μονάδες», Συμβούλια, κ.ά., στα οποία συμμετέχουν μέλη και εκπρόσωποι του προσωπικού, στελέχη Διοίκησης, κ.λπ. Ήτοι:

- Επιτροπή Ερευνών,
- Εταιρεία Αξιοποίησης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου,
- Ειδικός Λογαριασμός Έρευνας,
- Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού Πανεπιστημίου,
- Μονάδα Αξιολόγησης Πανεπιστημίου,
- Τεχνικό Συμβούλιο,
- Υπηρεσιακό Συμβούλιο Διοικητικού Προσωπικού,
- Περιφερειακό Συμβούλιο Φοιτητικής Μέριμνας.

Φοιτητική μέριμνα. Η στέγαση, η σίτιση, η μετακίνηση, η σύνδεση με το διαδίκτυο και οι υποτροφίες των φοιτητών είναι ζητήματα άμεσης προτεραιότητας για τις συνθήκες σπουδών και διαβίωσης των φοιτητών. Τα Πανεπιστήμια πρέπει να διασφαλίζουν για τους φοιτητές τους:

- την οργάνωση των διαδικασιών για την έγκαιρη προμήθεια και διανομή συγγραμμάτων για όλα τα μαθήματα με την έναρξη κάθε εξαμήνου,
- την υιοθέτηση κάρτας πολλαπλών διαδρομών για τους φοιτητές τους,
- την ποιοτική αναβάθμιση του συσσιτίου με το συνεχή έλεγχο των πρώτων υλών των φοιτητικών εστιατορίων.

Το πανεπιστημιακό άσυλο αποτελεί σημαντική δημοκρατική κατάκτηση που διασφαλίζει την ακαδημαϊκότητα και την ελεύθερη διακίνηση ιδεών.

2. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΕΙ

Τα ΑΕΙ έχουν την πλήρη ευθύνη για την οργάνωση και το επίπεδο των σπουδών. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το Πρόγραμμα Σπουδών οδηγεί σε ενιαίο πτυχίο. Τα Τμήματα ανήκουν σε Σχολές, οι οποίες οργανώνονται από ένα σύνολο συγγενών επιστημών έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία για την επιστημονική εξέλιξη αλληλεπίδρασή τους και ο αναγκαίος για την έρευνα και τη διδασκαλία τους συντονισμός.

Οι Σχολές πρέπει να αποκτήσουν ουσιαστικές ακαδημαϊκές και αυξημένες διοικητικές αρμοδιότητες, ιδίως για το σχεδιασμό και την πραγματοποίηση των διατμηματικών προγραμμάτων σπουδών.

Τρόπος εισαγωγής στα ΑΕΙ: Οι Πανελλήνιες Εξετάσεις δεν είναι μια διαδικασία χωρίς προβλήματα, ωστόσο είναι ο μόνος θεσμός που παραμένει αδιάβλητος. Αλλαγές πρέπει να γίνουν, ώστε να ενισχυθεί ο αυτοτελής εκπαιδευτικός ρόλος του Λυκείου, στην κατεύθυνση του επαναπροσδιορισμού της διδασκομένης και εξεταζόμενης ύλης και στον περιορισμό των εξετάσεων μόνο σε βασικά μαθήματα με στόχο τη μείωση του φαινομένου της παραπαιδείας. Επιπλέον, πρέπει να περιοριστούν οι επιλογές σπουδών σε ένα μικρό αριθμό συγγενών ως προς τα επιστημονικά αντικείμενα τμημάτων ή σχολών. Το κάθε Τμήμα με βάση το πρόγραμμα σπουδών πρέπει, ωστόσο, να έχει λόγο στην εξεταζόμενη ύλη καθώς και στο συντελεστή βαρύτητας κάθε μαθήματος. Κάθε πρόγραμμα σπουδών απαιτεί ένα ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων και γνώσεων, για να μπορέσει ο φοιτητής να το παρακολουθήσει επιτυχώς. Ο αριθμός των φοιτητών που αναλαμβάνει να εκπαιδεύσει ένα πανεπιστήμιο είναι αποκλειστικά δική του απόφαση, κυρίως αν το πανεπιστήμιο αξιολογείται για το έργο του. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν ο αριθμός των φοιτητών να καθορίζεται από την πολιτεία χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι προτάσεις των Ιδρυμάτων, όπως συμβαίνει σήμερα. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται από τα πανεπιστήμια στη βάση συστηματικής τεκμηρίωσης των προϋποθέσεων διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης, όπως είναι ο προσδιορισμός του αριθμού των διδασκόντων και των υποδομών που απαιτούνται.

Οι μετεγγραφές των φοιτητών με μονομερή απόφαση της πολιτείας είναι μία από τις αιτίες που δημιουργούν προβλήματα στα πανεπιστήμια, εφόσον αυτές ανατρέπουν τον εκπαιδευτικό προγραμματισμό. Η πολιτεία έχει υποχρέωση να ασκεί κοινωνική πολιτική, αλλά όχι σε βάρος της ποιότητας της εκπαίδευσης.

Τα προγράμματα σπουδών, τέλος, θα πρέπει να αξιολογούνται προκειμένου να επιδιώκεται η διαρκής αναβάθμισή τους και να μη βασίζονται στη σχέση προσφοράς και ζήτησης. Επιπλέον:

- Σε κάθε Πανεπιστήμιο **τα Τμήματα** οργανώνουν μεταπτυχιακά προγράμματα ειδίκευσης, οργανωμένα προγράμματα διδακτορικών σπουδών και απονέμουν τους μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών.
- Δίνεται η δυνατότητα να οργανώνονται διατμηματικά μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών με συμπράξεις επιμέρους Τμημάτων των ΑΕΙ καθώς και Ερευνητικών Κέντρων, στα οποία Ερευνητές των Ερευνητικών Κέντρων συμμετέχουν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων αλλαγής Τμήματος υπό προϋποθέσεις (βαθμός εισαγωγής, βαθμός ειδικών μαθημάτων κλπ.).
- Εφαρμόζεται το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων που θα αφήνει εκτός τις ιδιωτικές εκπαιδευτικές επιχειρήσεις και θα διευκολύνει την αναγνώριση των σπουδών και την κινητικότητα των φοιτητών μεταξύ τμημάτων με τα ίδια ή συγγενή γνωστικά αντικείμενα.
- Οι διαδικασίες αξιολόγησης να γίνουν πιο ουσιαστικές με την ανάδειξη των αναγκών σε υποδομές και λειτουργικές ανάγκες της εκπαίδευσης και έρευνας καθώς και με την προβολή της ποιότητας των επιστημονικών επιτευγμάτων για κάθε Τμήμα και ΑΕΙ.

3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΕΙ / ΕΚΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

Τα μέλη ΔΕΠ των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Έχουν την υποχρέωση να παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό-επιστημονικό και διοικητικό έργο και απολαμβάνουν λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Τα μέλη ΔΕΠ είναι προσωπικό **πλήρους** και αποκλειστικής απασχόλησης. Όταν κάποιο μέλος ΔΕΠ αναλαμβάνει υποχρεώσεις εκτός Πανεπιστημίου ή απασχολείται μόνιμα σε δεύτερη εργασία, η ιδιότητα του μέλους ΔΕΠ αναστέλλεται, για όσο διάστημα διατηρεί αυτές τις δραστηριότητες. Τα ακαδημαϊκά προσόντα των μελών ΔΕΠ ρυθμίζονται από τον Νόμο-Πλαίσιο, ενιαία για όλα τα Πανεπιστήμια.

Όσον αφορά στη διαδικασία κρίσης και επιστημονικής αξιολόγησης των μελών ΔΕΠ, καταρχήν επιβάλλεται να αποτιμηθεί τεκμηριωμένα η εμπειρία των Τμημάτων από την εφαρμογή των σχετικά πρόσφατων συναφών διατάξεων για τη συγκρότηση των εκλεκτορικών σωμάτων. Προτείνονται, ειδικότερα, οι παρακάτω αναγκαίες προϋποθέσεις για εκλογή και εξέλιξη σε θέση διδακτικού προσωπικού:

- τα απαιτούμενα προσόντα καθορίζονται από το Νόμο και είναι ενιαία για όλα τα ΑΕΙ ενώ η διαδικασία εξέλιξης των μελών του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού είναι ανοικτή.
- Το γνωστικό αντικείμενο των υπό προκήρυξη θέσεων προσδιορίζεται με βάση τις ανάγκες υλοποίησης του διδακτικού και ερευνητικού έργου των Τμημάτων και προς τούτο απαιτείται ειδική αιτιολόγηση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.
- Ο περιορισμός του αριθμού των εκλεκτόρων σε 11 μέλη και η υποχρέωση επιλογής ή/ και κλήρωσης των πλέον ειδικών επιστημόνων σε κάθε πεδίο, καθιστούν περισσότερο ουσιώδη τη διαδικασία της κρίσης και εφικτή τη συμμετοχή των εξωτερικών κριτών.
- Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις τουλάχιστον τα **3 από τα 11 μέλη του εκλεκτορικού σώματος** και το **1 από τα 3 μέλη της εισηγητικής επιτροπής** προέρχονται από άλλες εκπαιδευτικές ή/ και ερευνητικές μονάδες των ΑΕΙ της χώρας ή ισότιμων ιδρυμάτων του εξωτερικού.

Το Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Δι.Π.) έχει διακριτό διδακτικό και ερευνητικό ρόλο, είναι ενταγμένο στην εκπαιδευτική διαδικασία των Πανεπιστημίων και η θεσμική υπόστασή του χρήζει αναβάθμισης.

Ταυτόχρονα, το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να εξασφαλίζει την αναγκαία **ευελιξία και κινητικότητα** στους τομείς της διδασκαλίας και της έρευνας, που διευκολύνουν **συνεργασίες, ανταλλαγές και διάχυση της γνώσης και της εμπειρίας**, με μετακινήσεις διδασκόντων και διδασκομένων στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών διαφορετικών Ιδρυμάτων.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η πολιτεία χρηματοδοτεί τη λειτουργία των Ιδρυμάτων σύμφωνα με τις προγραμματικές συμφωνίες. **Η οικονομική λειτουργία των ΑΕΙ** πρέπει να στηρίζεται στην τακτική και με συνέπεια χρηματοδότηση από την Πολιτεία. Η χρηματοδότηση αυτή, στην οποία εμπίπτουν τόσο οι τετραετείς προγραμματισμοί όσο και οι επιμέρους κατανομές, γίνεται με βάση ένα στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης του πανεπιστημίου και με έναν τετραετή προγραμματισμό που περιγράφει τη μετάβαση προς αυτό το σχέδιο, χρόνο με το χρόνο.

Το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο των ΑΕΙ μπορεί να υποβοηθείται με χρηματοδότηση και από άλλες πηγές, όπως επιδοτήσεις από τις περιφέρειες, χορηγίες, ερευνητικά προγράμματα κ.ά.

Η μισθοδοσία του προσωπικού των ΑΕΙ βαρύνει τον Τακτικό Προϋπολογισμό και διενεργείται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών του Υπουργείου Οικονομικών.

Τα μέλη ΔΕΠ των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι **δημόσιοι λειτουργοί** και απολαμβάνουν λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την άσκηση των διδακτικών, ερευνητικών καθηκόντων τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν την υποχρέωση να παρέχουν διδακτικό, ερευνητικό-επιστημονικό και διοικητικό έργο.

Τα μέλη ΔΕΠ ως δημόσιοι λειτουργοί αμείβονται με **ειδικό μισθολόγιο**, το οποίο καθορίζεται από την Πολιτεία κατ' αναλογία με τις λοιπές κατηγορίες δημοσίων λειτουργών.

Απαιτείται να εξασφαλιστεί **μεγαλύτερη ευελιξία στην εσωτερική οικονομική κατανομή και διαχείριση του προϋπολογισμού**, ώστε να διευκολύνεται η έγκαιρη και μη χρονοβόρα αξιοποίηση και διαχείριση των οικονομικών πόρων για την υποστήριξη του ερευνητικού, εκπαιδευτικού, ακαδημαϊκού και διοικητικού έργου.

Επιπρόσθετα, η **ελεγκτική λειτουργία των Παρέδρων Ελεγκτικού Συνεδρίου** χρειάζεται να επαναπροσδιοριστεί, προκειμένου να παρέχει μια ευρύτερη θεώρηση επιλέξιμων δαπανών, περισσότερο σύμφωνη με το έργο των ΑΕΙ.

5. ΕΡΕΥΝΑ

Η οργανωμένη και συστηματική έρευνα προϋποθέτει προσωπικό και υποδομές. Πρέπει, επομένως, να έχει συνέχεια και διάρκεια και απαιτεί προγραμματισμό και χρηματοδότηση. Η έρευνα συνήθως διακρίνεται σε δύο κατηγορίες: Βασική και Εφαρμοσμένη.

Στη χώρα μας, η βασική έρευνα των θετικών, ανθρωπιστικών, κοινωνικών, τεχνολογικών και επιστημών της υγείας δεν χρηματοδοτείται παρά ελάχιστα, τόσο από τους κρατικούς φορείς όσο και από άλλους φορείς. Η ισχνή αυτή χρηματοδότηση δημιουργεί σε βάθος χρόνου σοβαρότατο έλλειμμα στην εξέλιξη του ερευνητικού έργου και γενικότερα στην εγχώρια ανάπτυξη.

Η **βασική έρευνα απαιτείται να χρηματοδοτείται από την πολιτεία με βάση ιδρυματικές προτάσεις** που καταθέτουν τα πανεπιστήμια. Κάθε Πανεπιστήμιο χαράσσει την ερευνητική στρατηγική του σε επίπεδο Ιδρύματος, Σχολής και Τμήματος, με βάση τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων και την καταθέτει μαζί με τον τετραετή προγραμματισμό και την ιδρυματική πρόταση χρηματοδότησης της έρευνας. Μέρος της στρατηγικής αυτής θα αποτελεί η από κοινού αξιοποίηση και λειτουργία των εργαστηρίων που ασχολούνται με συναφή ερευνητικά θέματα ή μπορεί να αναπτύξουν διεπιστημονικές ερευνητικές δραστηριότητες.

Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας χρηματοδοτείται από το ΥΠΔΒΜΘ και προκηρύσσει σε σταθερές ημερομηνίες ερευνητικά προγράμματα. Η χρηματοδότηση της έρευνας αυξάνεται σταδιακά με στόχο το 2016 να αντιστοιχεί στο μέσο Ευρωπαϊκό όρο.

Ενίσχυση των μεταπτυχιακών σπουδών και της έρευνας: Οι μεταπτυχιακές σπουδές πρέπει να ακολουθούν ακαδημαϊκά κριτήρια και η οργάνωσή τους να είναι υπόθεση των ίδιων των Τμημάτων και των Ιδρυμάτων. Η μεταπτυχιακή εκπαίδευση

αναγνωρίζεται ως δημόσιο αγαθό, αποτελεί διακριτό επίπεδο εκπαιδευτικής δραστηριότητας των ΑΕΙ και παρέχεται δωρεάν. Παράλληλα, είναι αναγκαίο να εξασφαλίζονται όλοι οι απαιτούμενοι πόροι για την εκπόνηση της ερευνητικής δραστηριότητας των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η λειτουργία των Επιτροπών Ερευνών οφείλει να είναι διαφανής με τη διευρυμένη εκπροσώπηση όλων των Τμημάτων, με διαφάνεια στη χρήση των εσόδων του ΕΛΚΕ και την τήρηση του κανονισμού λειτουργίας του. Οι ΕΛΚΕ ενισχύουν από τα αποθεματικά τους τη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα των μεταπτυχιακών φοιτητών, των υποψηφίων διδασκόντων και των νέων μελών ΔΕΠ.

Η χρηματοδότηση της βασικής έρευνας, στο πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού και των δημόσιων επενδύσεων, περιλαμβάνει: (α) την πραγματοποίηση ερευνητικών έργων, (β) την ανάπτυξη ερευνητικών υποδομών, (γ) τη διεξαγωγή επιστημονικών συναντήσεων (συνέδρια, ημερίδες κ.λπ.), (δ) τη δημοσίευση πανεπιστημιακών εκδόσεων κάθε είδους για την παρουσίαση του ερευνητικού έργου.

Η έρευνα χρηματοδοτείται μέσα από συμφωνίες των ιδρυμάτων με δημόσιους και άλλους φορείς που αναλαμβάνουν τη χρηματοδότηση. Για τη διοικητική υποστήριξη της έρευνας, το πανεπιστήμιο παρακρατά ένα ποσοστό επί του προϋπολογισμού. Μέρος αυτού του ποσοστού κατευθύνεται σε πρόσθετη εσωτερική ιδρυματική χρηματοδότηση της βασικής έρευνας.

6. ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Για την εδραίωση της διεθνούς παρουσίας των ελληνικών ΑΕΙ προτείνεται να ενισχυθούν οι παρακάτω δραστηριότητες (ενδεικτικά):

I. «Κινητικότητα» διδασκόντων και διδασκομένων στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανά τον κόσμο:

- α) Εισαγωγή ειδικών μαθημάτων, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών
- β) Διεύρυνση της οικείας «κινητικότητας»
- γ) Το σύστημα πιστωτικών μονάδων θα αφήνει απέξω ιδιωτικές εκπαιδευτικές επιχειρήσεις και ιδίως δεν θα επιτρέπει τη διάλυση του ενιαίου πτυχίου
- δ) Αμοιβαίος σεβασμός στο παραγόμενο διεθνές μορφωτικό κεφάλαιο, χωρίς πρακτικές φόρου υποτελών σ' αυτό

II) Με τον Ελληνισμό της Διασποράς:

- α) Ίδρυση και οργάνωση «Κέντρων Ελληνικής Γλώσσας» στα Ιδρύματα
- β) Συνέδρια, δημοσιεύσεις
- γ) Ερευνητικά αντικείμενα τα ζητήματα του «πολυ-πολιτισμού»
- δ) Μητρώο επιστημόνων της απανταχού Διασποράς – Θεσμοθέτηση θέσεων

Επισκεπτών Καθηγητών
ε) Κέντρα Νεοελληνικών Σπουδών στη Διασπορά

III. Η «βαλκανική ακαδημαϊκή πολιτική»:

- α) Διεύρυνση των διαπανεπιστημιακών σχέσεων
- β) Συνέδρια, δημοσιεύσεις
- γ) Επισκέπτες καθηγητές, ανταλλαγή φοιτητών
- δ) Κοινά ερευνητικά προγράμματα

7. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Με βάση το άρθρο 11 του Ν. 3549/2007 για την τήρηση και εφαρμογή των κανόνων ακαδημαϊκής δεοντολογίας των μελών ΔΕΠ, όπως κάθε φορά ισχύει και σύμφωνα με τα όσα ορίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, συνιστάται Επιτροπή Δεοντολογίας μελών ΔΕΠ, που αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ως Πρόεδρο, και μέλη τους Κοσμήτορες των Σχολών και τους Προέδρους των ανεξαρτήτων Τμημάτων.

8. ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

Η χωροταξική αναδιάρθρωση των ΑΕΙ πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη της ακαδημαϊκής κοινότητας και των Ιδρυμάτων και τη δέσμευση της πολιτικής ηγεσίας ότι θα σταματήσει να ιδρύει νέα Τμήματα, Σχολές και Ιδρύματα, χωρίς κανένα γνωστοποιημένο κριτήριο.

Ιωάννινα, 3-12-2010